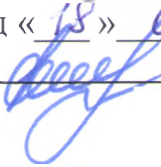

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра фіскального адміністрування

Затверджено
Науково-методичною
радою Університету,
протокол від «18» 08 2022 № 7
Голова НМР С.А. Супруненко

Робоча програма
навчальної дисципліни
«ОПОДАТКУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус: обов'язкова/вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» складена на основі освітньо-професійних програм «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затверджених Вченою радою Університету 25.04.2019, (протокол № 4) та 26.04.2021, (протокол №5).

Укладач:

Ю.В. Панура, доцент, к.е.н., доцент кафедри фіскального адміністрування

С.І. Лекарь, доцент, д.ю.н., професор кафедри фіскального адміністрування

Рецензенти:

О.С. Іванишина, доцент, к.е.н., доцент кафедри фіскального адміністрування

Т.В. Білобровенко, к.е.н., доцент кафедри аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Гарант освітньо-професійної програми

Ю.В. Панура, доцент, к.е.н., доцент кафедри фіскального адміністрування

Розглянуто та схвалено кафедрою фіскального адміністрування, протокол від «04» _____ 2022 № 1.

В.о. завідувача кафедри

О.С. Іванишина, к.е.н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою факультету податкової справи, обліку та аудиту, «16» _____ 2022 № 1.

Голова вченої ради факультету податкової справи, обліку та аудиту

В.М. Краєвський, д.е.н., професор

Завідувач сектору навчально-методичного забезпечення освітнього процесу

С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

Рецензія
на робочу програму
навчальної дисципліни
«Оподаткування юридичних осіб»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус: обов'язкова/вибіркова

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» складена на основі освітньо-професійних програм «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затверджених Вченою радою Університету 25.04.2019, (протокол № 4) та 26.04.2021, (протокол №5).

Місце дисципліни в освітній програмі підготовки бакалаврів, та її логічні зв'язки з іншими курсами обумовили структуру програми. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями та передбачена кількість годин курсу дозволять сформувати у студентів системи базових знань з питань оподаткування юридичних осіб - суб'єктів господарської діяльності; розуміння концептуальних засад загальної системи та спеціальних режимів оподаткування; набуття вмінь нарахування та сплати податків (обов'язкових платежів) та зборів при різних системах оподаткування юридичних осіб; з'ясувати роль загальної та спрощеної системи оподаткування в соціально-економічному розвитку суспільства в умовах розвитку ринкових відносин; у податковому законодавстві України та визначення важливості оподаткуванні суб'єктів господарювання в посиленні фінансової та економічної безпеки держави; набуті знання з питань оподаткування використати на практиці.

Автором запропоновано широкий спектр тем, що підлягають вивченню. Рекомендована література містить достатній перелік літературних джерел та нормативних актів, які рекомендуються студентам для підготовки до семінарських занять, а також при виконанні самостійної та індивідуально-консультаційної роботи.

На підставі вище викладеного вважаю, що програму вибіркової навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» доцільно рекомендувати для подальшого впровадження в навчальний процес Університету.

Рецензент

О.С. Іванишина, к.е.н., доцент, доцент
кафедри фіскального адміністрування

Рецензія
на робочу програму
навчальної дисципліни
«Оподаткування юридичних осіб»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійна програма «Податкове консультування»
Статус: обов'язкова/вибіркова

Робоча програма обов'язкової дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» підготовлена на основі освітньо-професійних програм «Податкове консультування» першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 071 «Облік і оподаткування», яка затверджена Вченою радою Університету 25.04.2019, (протокол № 4) та 26.04.2021, (протокол №5).

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» є поглиблене вивчення економічних відносин у сфері оподаткування юридичних осіб.

У описі робочої програми навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» у повному обсязі сформовані компетентності та програмні результати навчання, якими повинні оволодіти майбутні фахівці у сфері податкового консультування.

Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями та передбачена кількість годин курсу взаємообумовлені та раціонально розподілені. Це дозволяє сформувати у студентів поглиблені знання та професійні навички з питань оподаткування юридичних осіб; відмінності оподаткування юридичних осіб на загальній та спрощеній системі; набуття вмінь нарахування та сплати та декларування податків (обов'язкових платежів) та зборів при різних системах оподаткування юридичних осіб; з'ясувати необхідність застосування загальної та спрощеної системи оподаткування юридичними особами в умовах розвитку ринкових відносин з метою податкової оптимізації; підготувати студентів до навчальної та виробничої практики.

Методи оцінювання у робочій програмі охоплюють різні види занять студентів – це є усні доповіді-повідомлення, письмові есе, тести, виконання практичних завдань, а також індивідуальна робота студентів під керівництвом викладача (наукові статті, тези, тощо). Шкала оцінювання враховує всі види робіт студентів та дозволяє об'єктивно оцінити знання студентів.

Укладачем запропонований розширений тематичний план, що охоплює оподаткування юридичних осіб не тільки в Україні, а й в зарубіжних країнах. Також курс виховує у студентів наукове мислення. Широкий список рекомендованої літератури допоможе студентам вивчити матеріал цього курсу та підготуватися до семінарських занять, виконати наукове дослідження з індивідуально-консультаційної роботи та здати диференційований залік.

Робоча програма складена відповідно всіх вимог порядку видання та оформлення навчально-методичної документації, що регламентує освітній процес, який затверджено НМР Університету. Тому вважаю, що робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» написана на високому науковому та навчально-методичному рівні та може бути рекомендована для впровадження та широкого використання у навчальному процесі.

Рецензент

Т.В. Білобровенко, к.е.н., доцент кафедри аудиту,
державного фінансового контролю та аналізу

Зміст

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
3. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	8
4. Критерії оцінювання	13
5. Засоби оцінювання	17
6. Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	17
7. Рекомендована література	22

1. ПЕРЕДМОВА

Метою навчальної дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» є формування системи базових знань у сфері оподаткування юридичних осіб - суб'єктів господарської діяльності; розуміння концептуальних засад загальної системи та спеціальних режимів оподаткування; набуття вмінь нарахування та сплати податків (обов'язкових платежів) та зборів при різних системах оподаткування юридичними особами; з'ясувати роль загальної та спрощеної системи оподаткування в соціально-економічному розвитку суспільства в умовах розвитку ринкових відносин; набуті знання з питань оподаткування використати на практиці.

Завданнями дисципліни є :

— сформувати у студентів систему знань щодо механізмів оподаткування юридичних осіб;

— поглибити знання студентів щодо порядку пільгового оподаткування юридичних осіб;

— надати знання щодо особливостей податкового планування;

— набути знань та вмінь з оптимізації податкових зобов'язань юридичними особами.

Методи та форми навчання:

Під час викладання дисципліни «Теорія податків» використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні, наочні, практичні методи;

- індуктивний та дедуктивний методи;

- творчі, проблемно-пошукові методи;

- індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота;

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- методи стимулювання інтересу до навчання;

- методи стимулювання обов'язку та відповідальності.

3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- метод усного контролю;

- письмовий контроль;

- тестові методи;

- контрольна перевірка;

- екзамен.

Денна форма навчання.

Формами організації занять є лекції-бесіди, лекції-дослідження, семінарські заняття (презентації, конференції) самостійна та індивідуально-консультаційна робота студентів під керівництвом викладача.

Організація поточного та підсумкового контролю знань

Поточний контроль знань здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських, індивідуальних занять, а також самостійної роботи студента та є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) студентами навчального матеріалу. Проводиться у формі усного опитування, письмових тестів, захисту індивідуальної роботи, експрес-опитування.

Підсумковий контроль знань є показником дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю і глибиною та вмінням застосовувати їх у практичній діяльності. По закінченню вивчення дисципліни виставляється екзамен шляхом підсумування набраних балів, отриманих студентом під час вивчення навчальної дисципліни.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова/ вибіркова	-
Модулів - 2	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»,	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1/3	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2/6	-
	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» Освітньо-професійна програма «Податкове консультування» Статус: обов'язкова/ вибіркова	Лекції	
		20 год.	-
		Семінарські заняття	
		16 год.	-
		Самостійна робота	
		52 год.	-
		Індивід.-консульт. робота	-
	2 год.	-	
		Форма семестрового контролю: диф. залік	-

1.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для здобувачів освітньо-професійної програми «Податкове консультування», яка затверджена 25.04.2019, протокол № 4:

Загальні компетентності:

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність працювати в команді.

Здатність працювати автономно.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність бути критичним та самокритичним.

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

Спеціальні компетентності:

Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Фахові компетентності:

Здатність забезпечувати виконання підприємствами та організаціями податкових зобов'язань щодо правильності розрахунків повноти та своєчасності сплати податків і платежів;

Здатність робити глибокий всебічний комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності платників податків,

Здатність передбачати перспективи розвитку галузей національної економіки, окремих підприємств в умовах ринкових відносин;

Здатність розв'язувати економічні задачі на різних рівнях управління товарним обігом продукції виробничо-технічного призначення;

Здатність застосовувати методики економічного і фінансового аналізу в практичній роботі;

Здатність формувати та перевіряти грошові і товарні потоки суб'єктів господарювання, а також фондів накопичення та споживання;

Здатність розглядати скарги підприємств, організацій, з питань податкової справи та дій службових осіб;

Здатність надавати консультації щодо застосування законодавчих і нормативно-правових документів з питань податкового контролю та аудиту;

Здатність збирати, аналізувати та систематизувати інформацію для підготовки аналітичних звітів, інформаційних оглядів;

Здатність досліджувати статистичні дані економічного змісту засобами Excel, Access, VBA та засобами хмарних технологій;

Для збудувачів освітньо-професійної програми «Податкове консультування», яка затверджена 26.04.2021, протокол № 5:

ЗК.2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04.Здатність працювати автономно.

ЗК.13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

СК.1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК.2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК.1. Здатність забезпечувати виконання підприємствами та організаціями податкових зобов'язань щодо правильності розрахунків повноти та своєчасності сплати податків і платежів.

ФК.2. Здатність робити глибокий всебічний комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності платників податків.

1.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для здобувачів освітньо-професійної програми «Податкове консультування», яка затверджена 25.04.2019, протокол № 4:

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності співробітників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності, трудової дисципліни, вміти планувати та управляти часом.

Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Для здобувачів освітньо-професійної програми «Податкове консультування», яка затверджена 26.04.2021, протокол № 5:

ПРН 3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПРН 4. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

ПРН 11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

ПРН 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

ПРН 24. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо управління податковими витратами.

ПРН 25. Обґрунтувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства із врахуванням особливостей ведення його фінансово-господарської діяльності.

2.3. ПРЕРЕКІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення дисципліни «Оподаткування юридичних осіб» є оволодіння ґрунтовними знаннями з таких дисциплін як «Основи оподаткування», «Податкова система», «Теорія податків», «Фінансовий облік I», «Фінансовий облік II», «Бухгалтерський облік».

Дисципліни «Організація податкового консультування», «Податковий контроль і аудит», «Аналіз господарської діяльності», «Податкове консультування у зарубіжних країнах» та інші базуються на фундаментальних положеннях курсу «Оподаткування юридичних осіб»

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінари (практ.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 1 заліковий кредит (40 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1-4) «Організаційні основи оподаткування юридичних осіб»						
T.1	Основні засади господарської діяльності юридичних осіб	2	1	-	6	9
T.2	Юридичні особи як платники податків і зборів	2	1	-	6	9
T.3	Податкове планування та бюджетування податків юридичними особами	2	2	-	6	10
T.4	Податкове навантаження та ухилення від оподаткування юридичними особами	2	2	-	8	12
Всього по модулю:		8	6	-	26	40
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікові кредити (50 год.)						
ЗМ 3 (Теми 5-9) «Особливості оподаткування підприємств інших сфер економіки»						
T.5	Специфіка оподаткування прибутків юридичних осіб	4	2	-	5	11
T.6	Акцизне оподаткування юридичних осіб	2	2	-	5	9
T.7	Оподаткування рухомого та нерухомого майна юридичних осіб	2	2	-	5	9
T.8	Специфіка оподаткування діяльності з природокористування юридичних осіб	2	2	-	5	9
T.9	Оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах	2	2	2	6	12
Всього по модулю: (приклад)		12	10	2	26	50
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Разом годин з курсу:		20	16	2	52	90

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

Модуль I

Змістовий модуль № 1 (теми 1-4)

«Організаційні основи оподаткування юридичних осіб»

Тема 1. Основні засади господарської діяльності юридичних осіб

План лекційного заняття

1. Сутність та загальні положення господарської діяльності.
2. Загальні принципи господарювання.
3. Підприємництво як вид господарської діяльності.
4. Утворення та державна реєстрація юридичних осіб – суб'єктів господарювання.

План семінарського заняття

1. Сутність господарської діяльності.
2. Основні положення щодо порядку здійснення господарської діяльності в Україні.
3. Принципи ведення господарської діяльності.
4. Сутність підприємництва та підприємницької діяльності юридичних осіб.
5. Порядок утворення та ліквідації юридичних осіб.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

1. Загальний порядок ліквідації юридичних осіб – суб'єктів господарювання.

Перелік питань для самоконтролю

1. Нормативно-правове забезпечення організації господарської діяльності в Україні.
2. Сутність та зміст господарської діяльності в Україні.
3. Порядок державної реєстрації та ліквідації юридичних осіб – суб'єктів господарювання.

Рекомендова література:

Основна: [1, 2, 7, 14]

Допоміжна: [53, 55, 56, 57, 62]

Інформаційні ресурси в Інтернет: [80, 81, 82, 83, 84, 85, 86]

Міжнародні видання: [95, 97, 99]

Тема 2. Юридичні особи як платники податків і зборів

План лекційного заняття

1. Поняття юридичної особи – платника податків та його характеристики.
2. Специфіка оподаткування юридичних осіб.
3. Питання вибору системи оподаткування юридичними особами.

План семінарського заняття

1. Сутність господарської діяльності.
2. Особливості оподаткування юридичних осіб в Україні.
3. Сучасні підходи до оподаткування юридичних осіб в Україні.
4. Альтернативи вибору платника в системі оподаткування.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Переваги та недоліки використання спрощеної системи оподаткування.

Перелік питань для самоконтролю

1. Нормативно-правове забезпечення використання загальної системи оподаткування юридичними особами.
2. Специфіка оподаткування юридичних осіб в Україні.
3. Загальна система оподаткування – переваги та недоліки щодо оподаткування прибутків підприємств.
4. Особливості використання спрощеної системи оподаткування.

Рекомендова література:

:

Основна: [1, 2, 6, 7, 9, 10, 13]

Додаткова: [53, 55, 56, 57, 62]

Інформаційні ресурси Інтернет: [80, 81, 82, 83, 84, 85, 86]
Міжнародні видання: [94, 96, 98]

Тема 3. Податкове планування та бюджетування податків юридичними особами

План лекційного заняття

1. Принципи та методи податкового планування.
2. Типологія податкового планування.
3. Організаційне забезпечення податкового планування.
4. Методика податкового планування на підприємстві.

План семінарського заняття

1. Сутність податкового планування.
2. Зміст бюджетування податків на підприємстві.
3. Види та типи податкових планів.
4. Порядок складання бюджетів податків.
5. Ризики в податковому плануванні та бюджетуванні.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Ризики в податковому плануванні та їх мінімізація.

Перелік питань для самоконтролю

1. Нормативно-правове забезпечення процесу податкового планування.
2. Особливості бюджетування податків юридичними особами.
3. Критерії ефективності податкового планування та бюджетування.

Рекомендова література:

Основна: [1, 2, 6, 7, 9, 10, 13, 41, 42]

Додаткова: [42, 44, 53, 55, 56, 59]

Інформаційні ресурси Інтернет: [64, 72, 82, 83, 84, 85, 86]

Міжнародні видання: [93, 95, 97]

Тема 4. Податкове навантаження та ухилення від оподаткування юридичними особами

План лекційного заняття

1. Методи та способи розрахунку рівня податкового навантаження юридичної особи.
2. Оцінка, аналіз та прогнозування податкового навантаження підприємства.
3. Уникнення оподаткування та ухилення від оподаткування юридичними особами.

План семінарського заняття

1. Сутність податкового навантаження.
2. Підходи до визначення рівня податкового тягаря.
3. Нормативні методи розрахунку податкового навантаження.
4. Аналіз та прогнозування рівня податкового навантаження підприємства.
5. Види ухилення від оподаткування юридичними особами.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Легальне ухилення або обхід податків: проблеми та шляхи їх вирішення.

Перелік питань для самоконтролю

1. Нормативно-правове забезпечення визначення рівня податкового тягаря.
2. Порядок визначення рівня податкового навантаження.
3. Проблема ухилення від оподаткування та мінімізації податкових зобов'язань.

Рекомендова література:

Основна: [1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 13, 23, 24, 41, 42,]

Додаткова: [43, 45, 56, 60, 61]

Інформаційні ресурси Інтернет: [66, 69, 72, 83, 84, 85, 86, 91]

Міжнародні видання: [92, 93, 95, 99]

Модуль II

Змістовий модуль № 2 (теми 5-9)

«Особливості оподаткування юридичних осіб в Україні»

Тема 5. Специфіка оподаткування прибутків юридичних осіб

План лекційного заняття

1. Особливості оподаткування юридичних осіб податком на прибуток.
2. Оподаткування фонду оплати праці юридичних осіб.
3. Податкові пільги по податку на прибуток підприємств.
4. Формування ефективної амортизаційної політики юридичної особи.

План семінарського заняття

1. Сучасні підходи до оподаткування прибутків юридичних осіб.
2. Порядок формування фонду оплати праці юридичних осіб.
3. Пільгове оподаткування прибутків юридичних осіб.
4. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

1. Особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій податком на прибуток підприємств.

Перелік питань для самоконтролю

1. Особливості оподаткування прибутків юридичних осіб.
2. Порядок визначення суми податку на прибуток.
3. Порядок використання податкових пільг при визначенні суми податку на прибуток.
4. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток.

Рекомендова література:

Основні: [1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 22, 32, 49, 51]

Додаткові: [45, 48, 50, 55, 57, 61]

Інформаційні ресурси Інтернет: [67, 70, 73, 79, 87, 89, 92]

Міжнародні видання: [93, 94, 95, 99]

Тема 6. Акцизне оподаткування юридичних осіб

План лекційного заняття

1. Особливості оподаткування підприємств податком на додану вартість.
2. Режим компенсації за рахунок сум ПДВ різним категоріям платників.
3. Акцизний податок з виробників та імпортерів підакцизної продукції.

План семінарського заняття

1. Особливості справляння ПДВ з юридичних осіб.
2. Порядок здійснення відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
3. Оподаткування тютюнових виробів акцизним податком.
4. Оподаткування алкогольних напоїв акцизним податком.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

1. Електронне адміністрування реалізації пального.

Перелік питань для самоконтролю

1. Порядок обчислення та сплати ПДВ юридичними особами.
2. Відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
3. Оподаткування тютюнових виробів та алкогольних напоїв акцизним податком.
4. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів акцизним податком залежно від напрямку його використання.

Рекомендова література:

Основна: [1, 2, 4, 5, 7, 9, 10, 38, 39, 40, 42]

Додаткова: [63, 67, 68, 69, 70, 71, 82, 85, 90]

Інформаційні ресурси Інтернет: [66, 69, 70, 75, 76, 79, 80, 87, 88, 90]

Міжнародні видання: [93, 94, 96, 97, 98]

Тема 7. Оподаткування рухомого та нерухомого майна юридичних осіб

План лекційного заняття

1. Концептуальні основи майнового оподаткування юридичних осіб.
2. Особливості оподаткування нерухомості.

3. Специфіка оподаткування рухомого майна юридичних осіб.

План семінарського заняття

1. Місце майнового оподаткування в системі оподаткування рухомого та нерухомого майна юридичних осіб.

2. Порядок оподаткування рухомого майна юридичних осіб.

3. Особливості нарахування та сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

4. Розрахунок податкових зобов'язань з плати за землю.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

1. Проблеми та перспективи розвитку майнового оподаткування юридичних осіб в Україні.

Перелік питань для самоконтролю

1. Майнове оподаткування юридичних осіб.

2. Особливості оподаткування нерухомості та транспортних засобів.

3. Розрахунок податкових зобов'язань з плати за землю.

Рекомендова література:

Основна: [1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 15, 17, 20, 25, 29, 30, 35, 37, 40]

Додаткова: [44, 46, 47, 49, 52, 53, 55, 56, 59, 62]

Інформаційні ресурси Інтернет: [63, 68, 70, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 89, 90]

Міжнародні видання: [94, 95, 97, 98]

Тема 8. Специфіка оподаткування діяльності з природокористування юридичних осіб

План лекційного заняття

1. Порядок справляння платежів за використання природних ресурсів юридичними особами в господарській діяльності.

2. Податкове регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.

3. Екологічне оподаткування юридичних осіб.

План семінарського заняття

1. Порядок розрахунку податкових зобов'язань юридичних осіб з рентної плати.

2. Екологічне оподаткування в Україні.

3. Податкові важелі та стимули щодо державного регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.

Самостійна робота здобувача вищої освіти

1. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

Перелік питань для самоконтролю

1. Порядок розрахунку податкових зобов'язань юридичних осіб з рентної плати.

2. Екологічне оподаткування в Україні.

3. Податкові важелі та стимули щодо державного регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.

Рекомендова література:

Основні: [1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 12, 16, 19, 22, 26, 31, 37, 39]

Додаткові: [49, 51, 57, 59, 60, 61, 62]

Інформаційні ресурси Інтернет: [65, 67, 69, 73, 78, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86]

Міжнародні видання: [93, 95, 97]

Тема 9. Оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах

План лекційного заняття

1. Еволюція структури податкових систем розвинених країн світу.

2. Пряме оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах.

3. Непряме оподаткування юридичних осіб в розвинених країнах Європи та США.

План семінарського заняття

1. Фіскальне і нефіскальне призначення податків.

2. Особливості справляння податку на прибуток корпорацій (corporate income tax) та майново-прибуткового податку (property and income tax) в зарубіжних державах.

3. Досвід запровадження податків з продажів (retail sales tax), податків на користування (use tax) та податку на додану вартість (VAD).

Самостійна робота здобувача вищої освіти

1. Податкова система країн ЄС.

Індивідуально-консультаційна робота

1. Досвід розвинених країн щодо організації підприємництва та можливість використання його в Україні.

2. Досвід розвинених країн щодо функціонування альтернативного вибору в оподаткування прибутків та можливість використання його в Україні.

3. Проблема мінімізації ризиків в податковому плануванні та бюджетуванні в сучасних умовах.

4. Проблема мінімізації податкових зобов'язань юридичних осіб в сучасних умовах.

5. Особливості застосування коригування фінансового результату на різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій.

6. Функціонування акцизних складів.

7. Оподаткування рухомого та нерухомого майна в розвинених країнах світу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Еволюція структури податкових систем розвинених країн світу.

2. Пряме оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах (особливості справляння податку на прибуток корпорацій (corporate income tax) та майново-прибуткового податку (property and income tax)).

3. Непряме оподаткування юридичних осіб в розвинених країнах Європи та США (податків з продажів (retail sales tax), податків на користування (use tax) та податку на додану вартість (VAD))

Рекомендова література:

Основні: [1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 14, 18, 23, 26, 29, 33, 36, 40, 41]

Додаткові: [44, 47, 49, 52, 53, 55, 56, 59, 62]

Інформаційні ресурси Інтернет: [63, 68, 70, 71, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93]

Міжнародні видання: [95, 96, 97, 98]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено у таблиці 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Виконання самостійної роботи оцінюється на семінарських заняттях та при виконанні контрольних робіт.

В загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, входить оцінювання за обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально 5 балів).

Таблиця 4.1

Модуль I = 20 балів							
ЗМ 1 = 20 балів							
Тема	T1	T2	T3	T4	Підсумкова атестація з I-го модулю (формування сумарної оцінки)	Підсумкова атестація = M1+ M2 +Диф.залік = 20+30+50 =100 балів	
Активність на семінарах	2	2	2	2			
Виконання СРС	1	1	1	1			
КР № 1	8						
Модуль II = 30 балів							
ЗМ 2 = 30 балів							
Тема	T5	T6	T7	T8	T9		Підсумкова атестація з II-го модулю (формування сумарної оцінки)
Активність на семінарах	2	2	2	2	2		
Виконання СРС	1	1	1	1	1		
Виконання ІКР	5						
КР № 2	8						
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE	5						
						Диф. Залік 50 балів	

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово(без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє зміст теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 8 балів.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичне питання	2
Тестовий блок	2
Практичне завдання	4
Всього	8

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання були відсутні взагалі	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розкрив питання та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише окремих питань та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень	0

Таблиця 4.6

Критерії оцінювання практичного завдання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розв'язав завдання, надав правильне обґрунтування своїм діям, яке базується на нормах ПКУ, та навів змістовні висновки.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повністю розв'язав завдання, але відсутнє обґрунтування його дій, або воно неправильне, та немає висновків.	3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розв'язував завдання, допускаючи помилки, відповідь неправильна, відсутні висновки.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розв'язував завдання.	0

Таблиця 4.7

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти при виконанні самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
1	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
0,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово(без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальну роботу здобувачі вищої освіти виконують в розрізі теми 9, що передбачає підготовка реферативного повідомлення по зазначеним питанням на вибір студента.

Це практичне завдання, яке уявляє собою глибокий теоретико-аналітичний аналіз обраного студентом питання та здійснюється у формі письмової роботи, що оформлюється у зошиті.

Таблиця 4.8

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність виконання завдання, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які проаналізовані та доповнені висновками.
2	Послідовність, логічність виконання завдання, але є суттєві помилки у проведенні аналізу, використовується застарілі аналітичні дані, література.
0	Завдання взагалі не виконано.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.9):

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка національної шкалою за	
					Диференційований залік	Залік
90-100		відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	
80-89		дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	зараховано
70-79		добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
60-69		задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
50-59		достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-49	X	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу			
0-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Результати складання диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вносяться в відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання по дисципліні «Оподаткування юридичних осіб» можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE УДФСУ;
- тематичні письмові повідомлення для оголошення на семінарі;
- наукові роботи(тези, статті) під керівництвом викладача;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за допомогою двох модульних контролів. Кожен вид навчальної діяльності студента в межах залікового кредиту оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці з залікового кредиту. Враховується дисциплінованість студента: за несвоєчасність виконання завдань студентом кількість запланованих балів може бути зменшена вдвічі.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та загальні положення господарської діяльності.
2. Загальні принципи господарювання.
3. Підприємництво як вид господарської діяльності.
4. Утворення та державна реєстрація юридичних осіб – суб'єктів господарювання.
5. Основні положення щодо порядку здійснення господарської діяльності в Україні.
6. Досвід розвинених країн щодо організації підприємництва та можливість використання його в Україні
7. Загальний порядок реєстрації та ліквідації юридичних осіб – суб'єктів господарювання.
8. Нормативно-правове забезпечення організації господарської діяльності в Україні.
9. Поняття юридичної особи – платника податків та його характеристики.
10. Специфіка оподаткування юридичних осіб.
11. Особливості оподаткування юридичних осіб в Україні.
12. Сучасні підходи до оподаткування юридичних осіб в Україні.
13. Альтернативи вибору платника в системі оподаткування.
14. Досвід розвинених країн щодо функціонування альтернативного вибору в оподаткування прибутків та можливість використання його в Україні.
15. Переваги та недоліки використання спрощеної системи оподаткування.
16. Нормативно-правове забезпечення використання загальної системи оподаткування юридичними особами.
17. Загальна система оподаткування – переваги та недоліки щодо оподаткування прибутків підприємств.
18. Принципи та методи податкового планування.
19. Типологія податкового планування.
20. Організаційне забезпечення податкового планування.
21. Методика податкового планування на підприємстві.
22. Зміст бюджетування податків на підприємстві.
23. Види та типи податкових планів.
24. Порядок складання бюджетів податків.
25. Ризики в податковому плануванні та бюджетуванні.
26. Проблема мінімізації ризиків в податковому плануванні та бюджетуванні в сучасних умовах.
27. Нормативно-правове забезпечення процесу податкового планування.
28. Особливості бюджетування податків юридичними особами.
29. Критерії ефективності податкового планування та бюджетування.
30. Методи та способи розрахунку рівня податкового навантаження юридичної особи.
31. Оцінка, аналіз та прогнозування податкового навантаження підприємства.
32. Уникнення оподаткування та ухилення від оподаткування юридичними особами.
33. Нормативні методи розрахунку податкового навантаження.
34. Аналіз та прогнозування рівня податкового навантаження підприємства.
35. Види ухилення від оподаткування юридичними особами.
36. Проблема мінімізації податкових зобов'язань юридичних осіб в сучасних умовах.
37. Легальне ухилення або обхід податків: проблеми та шляхи їх вирішення.
38. Проблема ухилення від оподаткування та мінімізації податкових зобов'язань.
39. Особливості оподаткування юридичних осіб податком на прибуток.
40. Оподаткування фонду оплати праці юридичних осіб.
41. Податкові пільги по податку на прибуток підприємств.
42. Формування ефективної амортизаційної політики юридичної особи.
43. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток.

44. Особливості застосування коригування фінансового результату на різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій.
45. Особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій податком на прибуток підприємств.
46. Порядок використання податкових пільг при визначенні суми податку на прибуток.
47. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток.
48. Особливості оподаткування підприємств податком на додану вартість.
49. Режим компенсації за рахунок сум ПДВ різним категоріям платників.
50. Акцизний податок з виробників та імпортерів підакцизної продукції.
51. Особливості справляння ПДВ з юридичних осіб.
52. Порядок здійснення відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
53. Оподаткування тютюнових виробів акцизним податком.
54. Оподаткування алкогольних напоїв акцизним податком.
55. Функціонування акцизних складів.
56. Електронне адміністрування реалізації пального.
57. Порядок обчислення та сплати ПДВ юридичними особами.
58. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів акцизним податком залежно від напрямку його використання.
59. Концептуальні основи майнового оподаткування юридичних осіб.
60. Особливості оподаткування нерухомості.
61. Специфіка оподаткування рухомого майна юридичних осіб.
62. Місце майнового оподаткування в системі оподаткування рухомого та нерухомого майна юридичних осіб.
63. Розрахунок податкових зобов'язань з плати за землю.
64. Оподаткування рухомого та нерухомого майна в розвинених країнах світу.
65. Проблеми та перспективи розвитку майнового оподаткування юридичних осіб в Україні.
66. Податкове регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.
67. Порядок розрахунку податкових зобов'язань юридичних осіб з рентної плати.
68. Податкові важелі та стимули щодо державного регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.
69. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.
70. Еволюція структури податкових систем розвинених країн світу.
71. Пряме оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах.
72. Непряме оподаткування юридичних осіб в розвинених країнах Європи та США.
73. Особливості справляння податку на прибуток корпорацій (corporate income tax) та майново-прибуткового податку (property and income tax) в зарубіжних державах.
74. Досвід запровадження податків з продажів (retail sales tax), податків на користування (use tax) та податку на додану вартість (VAD).

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та загальні положення господарської діяльності.
2. Загальні принципи господарювання.
3. Підприємництво як вид господарської діяльності.
4. Утворення та державна реєстрація юридичних осіб – суб'єктів господарювання.
5. Основні положення щодо порядку здійснення господарської діяльності в Україні.
6. Принципи ведення господарської діяльності.
7. Сутність підприємництва та підприємницької діяльності юридичних осіб.
8. Досвід розвинених країн щодо організації підприємництва та можливість використання його в Україні
9. Загальний порядок ліквідації юридичних осіб – суб'єктів господарювання.
10. Нормативно-правове забезпечення організації господарської діяльності в Україні.
11. Сутність та зміст господарської діяльності в Україні.
12. Поняття юридичної особи – платника податків та його характеристики.
13. Специфіка оподаткування юридичних осіб.
14. Питання вибору системи оподаткування юридичними особами.
15. Особливості оподаткування юридичних осіб в Україні.
16. Сучасні підходи до оподаткування юридичних осіб в Україні.
17. Альтернативи вибору платника в системі оподаткування.
18. Досвід розвинених країн щодо функціонування альтернативного вибору в оподаткування прибутків та можливість використання його в Україні.
19. Переваги та недоліки використання спрощеної системи оподаткування.
20. Нормативно-правове забезпечення використання загальної системи оподаткування юридичними особами.
21. Специфіка оподаткування юридичних осіб в Україні.
22. Загальна система оподаткування – переваги та недоліки щодо оподаткування прибутків підприємств.
23. Принципи та методи податкового планування.
24. Типологія податкового планування.
25. Організаційне забезпечення податкового планування.
26. Методика податкового планування на підприємстві.
27. Сутність податкового планування.
28. Зміст бюджетування податків на підприємстві.
29. Види та типи податкових планів.
30. Порядок складання бюджетів податків.
31. Ризики в податковому плануванні та бюджетуванні.
32. Проблема мінімізації ризиків в податковому плануванні та бюджетуванні в сучасних умовах.
33. Нормативно-правове забезпечення процесу податкового планування.
34. Особливості бюджетування податків юридичними особами.
35. Критерії ефективності податкового планування та бюджетування.
36. Методи та способи розрахунку рівня податкового навантаження юридичної особи.
37. Оцінка, аналіз та прогнозування податкового навантаження підприємства.
38. Уникнення оподаткування та ухилення від оподаткування юридичними особами.
39. Сутність податкового навантаження.
40. Підходи до визначення рівня податкового тягаря.
41. Нормативні методи розрахунку податкового навантаження.
42. Аналіз та прогнозування рівня податкового навантаження підприємства.
43. Види ухилення від оподаткування юридичними особами.
44. Проблема мінімізації податкових зобов'язань юридичних осіб в сучасних умовах.
45. Легальне ухилення або обхід податків: проблеми та шляхи їх вирішення.
46. Проблема ухилення від оподаткування та мінімізації податкових зобов'язань.
47. Особливості оподаткування юридичних осіб податком на прибуток.
48. Оподаткування фонду оплати праці юридичних осіб.

49. Податкові пільги по податку на прибуток підприємств.
50. Формування ефективної амортизаційної політики юридичної особи.
51. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток.
52. Особливості застосування коригування фінансового результату на різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій.
53. Особливості оподаткування окремих видів діяльності та операцій податком на прибуток підприємств.
54. Особливості оподаткування прибутків юридичних осіб.
55. Порядок визначення суми податку на прибуток.
56. Порядок використання податкових пільг при визначенні суми податку на прибуток.
57. Порядок розрахунку амортизації основних засобів та нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток.
58. Особливості оподаткування підприємств податком на додану вартість.
59. Режим компенсації за рахунок сум ПДВ різним категоріям платників.
60. Акцизний податок з виробників та імпортерів підакцизної продукції.
61. Особливості справляння ПДВ з юридичних осіб.
62. Порядок здійснення відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
63. Оподаткування тютюнових виробів акцизним податком.
64. Оподаткування алкогольних напоїв акцизним податком.
65. Функціонування акцизних складів.
66. Електронне адміністрування реалізації пального.
67. Порядок обчислення та сплати ПДВ юридичними особами.
68. Відшкодування сум ПДВ юридичним особам.
69. Особливості оподаткування деяких підакцизних товарів акцизним податком залежно від напрямку його використання.
70. Концептуальні основи майнового оподаткування юридичних осіб.
71. Особливості оподаткування нерухомості.
72. Специфіка оподаткування рухомого майна юридичних осіб.
73. Місце майнового оподаткування в системі оподаткування рухомого та нерухомого майна юридичних осіб.
74. Розрахунок податкових зобов'язань з плати за землю.
75. Оподаткування рухомого та нерухомого майна в розвинених країнах світу.
76. Проблеми та перспективи розвитку майнового оподаткування юридичних осіб в Україні.
77. Майнове оподаткування юридичних осіб.
78. Особливості оподаткування нерухомості та транспортних засобів.
79. Розрахунок податкових зобов'язань з плати за землю.
80. Порядок справляння платежів за використання природних ресурсів юридичними особами в господарській діяльності.
81. Податкове регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.
82. Екологічне оподаткування юридичних осіб.
83. Порядок розрахунку податкових зобов'язань юридичних осіб з рентної плати.
84. Податкові важелі та стимули щодо державного регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.
85. Рентна плата за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.
86. Порядок розрахунку податкових зобов'язань юридичних осіб з рентної плати.
87. Податкові важелі та стимули щодо державного регулювання природоохоронної діяльності юридичних осіб.
88. Еволюція структури податкових систем розвинених країн світу.
89. Пряме оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах.
90. Непряме оподаткування юридичних осіб в розвинених країнах Європи та США.
91. Фіскальне і нефіскальне призначення податків.

92. Особливості справляння податку на прибуток корпорацій (corporate income tax) та майново-прибуткового податку (property and income tax) в зарубіжних державах.
93. Досвід запровадження податків з продажів (retail sales tax), податків на користування (use tax) та податку на додану вартість (VAD).
94. Податкова система країн ЄС.
95. Еволюція структури податкових систем розвинених країн світу.
96. Пряме оподаткування юридичних осіб в зарубіжних державах (особливості справляння податку на прибуток корпорацій (corporate income tax) та майново-прибуткового податку (property and income tax).
97. Непряме оподаткування юридичних осіб в розвинених країнах Європи та США (податків з продажів (retail sales tax), податків на користування (use tax) та податку на додану вартість (VAD).

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Оподаткування юридичних осіб та аудит у сфері оподаткування: навчальний посібник / І. К. Дрозд, В. М. Іванков, О. А. Магопець, Г. Б. Назарова, В. В. Шалімов, Н. С. Шалімова / За редакцією Н. С. Шалімової. – К.: ТОВ «Видавництво «СОВА», 2017. 524 с.
2. Податкова система: Навчальний посібник / Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
3. Податкова система : навч. посіб. / Андрущенко В. Л., Осмятченко В. О., Ізмайлов Я. О., Тучак Т. В. [та ін.] ; Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 492 с.
4. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 171 с.
5. Податкова система. Підручник. Варналій З., Романюк М.. Знання України, 2019. 568 с.
6. Податкова система: Навчальний посібник / С. В. Косторной, О. О. Яцух, В. Д. Цап [та ін.]; за ред. С. В. Косторного. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2018. – 196 с.
7. Конституція України від 28.06.1996 р., № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254>
8. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. №8073-Х. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
10. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 р. № 2542-III . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
12. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
13. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
14. Митний кодекс України від 11.07.2002 р. № 92-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
15. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
16. Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів: закон України від 19.12.1995 р. № 481/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>
17. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
18. Про ліцензування видів господарської діяльності: закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>
19. Про оплату праці: закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
20. Про оренду землі: закон України від 06.10.1998 р. № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>
21. Про утворення Державної фіскальної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 р. № 160. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-2014-%D0%BF>
22. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного

податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2010 р. №1251. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1251-2010-%D0%BF>

23. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15>

24. Про затвердження форми податкової декларації про майновий стан і доходи та Інструкції щодо заповнення податкової декларації про майновий стан і доходи: наказ Міністерства фінансів України від 02.10.2015 № 859. URL: www.rada.gov.ua.

25. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість: наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16>

26. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16>

27. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України: наказ Міністерства фінансів України від 23.02.2017 № 276. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0070-19>

28. Про затвердження Порядку роботи податкових постів, установлених на підприємствах суб'єктів господарювання, які використовують легкі та важкі дистиляти, а також скраплений газ та бутан, ізобутан за нульовою ставкою акцизного податку або ввезені на митну територію України без сплати акцизного податку для виробництва етилену: наказ Міністерства фінансів України від 11.02.2016 № 50. URL: www.rada.gov.ua.

29. Про затвердження форми Декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію), Порядку складання та подання Декларації про максимальні роздрібні ціни на підакцизні товари (продукцію): наказ Міністерства фінансів України 25.03.2015 № 359. URL: www.rada.gov.ua.

30. Про затвердження форми декларації акцизного податку, Порядку заповнення та подання декларації акцизного податку: наказ Міністерства фінансів України від 23.01.15 № 14. URL: www.rada.gov.ua.

31. Про затвердження форм заявок-розрахунків на виготовлення та придбання марок акцизного податку, звіту про використання марок акцизного податку та журналів для обліку марок акцизного податку: наказ Міністерства фінансів України від 11.04.2016 № 428. URL: www.rada.gov.ua.

32. Про затвердження форми Податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності): наказ Міністерства фінансів України від 16.06.2015 N 560 URL: www.rada.gov.ua.

33. Про затвердження Порядку подання документів для застосування податкової соціальної пільги: постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.10. № URL: www.rada.gov.ua.

34. Про затвердження Порядку ведення Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість: постанова Кабінету Міністрів України від 25 січня 2017 р. № 26 . URL: www.rada.gov.ua.

35. Про затвердження Порядку акумулювання сільськогосподарськими підприємствами сум податку на додану вартість на спеціальних рахунках, відкритих у банках та/або органах, які здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів: постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.11 № 11. URL: www.rada.gov.ua.

36. Про внесення змін до Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних: постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 №341. URL: www.rada.gov.ua.

37. Про затвердження Порядку звільнення від обкладення податком на додану вартість операцій з постачання та ввезення на митну територію України товарів і послуг, передбачених для власних потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав і представництв міжнародних організацій в Україні, а також для використання особами з числа дипломатичного персоналу дипломатичних місій та членами їх сімей, які проживають разом з ними: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12. 10 № 1240. URL: www.rada.gov.ua.

38. Про затвердження Порядку обчислення і накопичення електронними контрольно-касовими апаратами сум податку на додану вартість: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.10 р. N 1224. URL: www.rada.gov.ua.

39. Про питання використання спирту етилового для виробництва лікарських засобів: постанова Кабінету Міністрів України від 05.01.11 №19. URL: www.rada.gov.ua.

40. Про затвердження Порядку проведення розрахунку суми зменшення акцизного податку: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.10 № 1260. URL: www.rada.gov.ua.

41. Про затвердження Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком (податкових розписок), що видаються до отримання з акцизного складу спирту етилового не денатурованого, спирту етилового денатурованого (технічного) та біоетанолу, які використовуються суб'єктами господарювання для виробництва окремих видів продукції: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.10 № 1257. URL: www.rada.gov.ua.

42. Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.10 № 1251. URL: www.rada.gov.ua.

Додаткова:

43. Андрущенко В.Л. Фінансова думка заходу в ХХ столітті: теоретична концептуалізація і наукова проблематика державних фінансів: монографія / Володимир Леонідович Андрущенко. Львів: Каменяр, 2000. 303 с.

44. Адміністрування як фактор фіскальної та регуляторної ефективності оподаткування" /авторський колектив, за заг. ред. д.е.н., проф. В. Л. Андрущенка. Ірпінь: Видавництво Національного університету ДПС України, 2014. С.280-294.

45. Крисоватий А., Валігура В. Домінанти гармонізації оподаткування: національні та міжнародні вектори / Монографія. - Тернопіль: Підручники і посібники, 2010. - 248 с.

46. Крисоватий А., Луцик А. Податки і фіскальна політика: Навч. посібник. - Тернопіль, 2003. - 312 с.

47. Мельник В.М. Оподаткування: наукове обґрунтування та організація процесу: Монограф. К.: Комп'ютерпрес, 2006. - 277 с.

48. Податкова система України: навчальний посібник / заг. ред. М. Я. Азарова. К.: Міністерство фінансів України, Національний університет державної податкової служби України, 2011. 656 с.

49. Податкова система: навчальний посібник /за заг. ред. П.В. Мельника, В.Л. Андрущенка. – К. : Кондор-видавництво, 2014. 698 с.

50. Податкова система: навчальний посібник. / за заг. ред. В.Л. Андрущенка. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 416 с.

51. Онисько С.М. , Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система. Підручник. Львів : «Магнолія 2006», 2013. 351 с.

52. Податкова система: Навчальний посібник. Л.П. Сідельнікова, Н.М. Костіна. Київ: Ліра-К, 2012. 576с.

53. Податкова політика України: навч. пос. / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.Л.Тарангул [та ін.]; за ред. П.В.Мельника. К.: Знання України, 2010. 505 с.

54. Податкові важелі та стимули розвитку господарських систем (теоретичні засади та практика застосування): [монографія] / [Андрущенко В.Л., Мельник В.М., Ляшенко Ю.І. та ін.]; за заг. ред. В.Л. Андрущенка, В.М. Мельника. - Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2006. -210с.

55. Система податкових пільг в Україні в контексті європейського досвіду / А.М. Соколовська, Т. І. Єфименко, І. О. Луніна та ін.-К.: НДФІ, 2006. -320с.

56. Соколовська А.М. Основи теорії податків: навч. посіб. / А.М.Соколовська. К.: Кондор, 2010. 326 с.

57. Соколовська А.М. Податкова система держави / Соколовська А.М. - К.: Знання-Прес, 2004. - 454 с.

58. Становлення доктрини фінансової системи України: [монографія] / [Бескид Й.М, Гуцал І.С, Десятнюк О.М.]; за ред. С.І. Юрія, О.М. Десятнюк. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 192 с.

59. Юрій С.І., Крисоватий А.І., Кошук Т.В. Сучасні тенденції розвитку європейського оподаткування та новітня парадигма податкової політики в Україні: Монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2010. 292с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

60. Організація, структура і динаміка союзного бюджету. 2014. URL: <http://life-prog.ru/ukr>

61. Ставки окремих податків в Україні та деяких країнах ЄС. URL: www.fpsu.org.ua/index.php

62. Директива Ради 92/12/ЄС «Про загальний режим зберігання, переміщення та моніторингу за підакцизними товарами» 11.11.2009 р. URL: www.minfin.gov.ua

63. Писаренко С. М. Менеджмент європейської економічної інтеграції / С. М. Писаренко // Знання. 2012. URL: http://pidruchniki.com/16520205_57897/ekonomika/formuvannya_byudzhetu_yevropeyskogo_soyuzu.

64. Бюджет ЄС на 2015 рік // Європейська правда. 2014. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2014/12/17/7028865/>.

65. ЄС як найбільш розвинуте інтеграційне об'єднання. 2012. URL: <http://buklib.net/books/27879/>.

66. Негативна та позитивна інтеграція за Я. Тінбергеном: практичне втілення в ЄС. 2014. URL: <http://skaz.com.ua/pravo/17180/index.html?page=4>.

67. Організація, структура і динаміка союзного бюджету. 2014. URL: http://life-prog.ru/ukr/1_9280_organizatsiya-struktura-i-dinamika-soyuznogo-byudzhetu.html.

68. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>

69. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

70. Офіційний сайт Державна податкової служба України. URL: <http://sta-sumy.gov.ua/>

71. Єдина база податкових знань . URL: <http://minrd.gov.ua/ebpz/#answer-block>.

72. Національний Банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua/>

73. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

74. Офіційний сайт Всесвітньої торгівельної організації. URL: <http://www.wto.org>.

75. Національна агенція з питань податків Болгарії. URL: <http://www.nap.bg/>

76. Міністерство фінансів Греції. URL: <http://www.minfin.gr/portal/en>

77. Королівська податкова та митна служба Великої Британії. URL: <http://www.hmrc.gov.uk/>

78. Генеральна дирекція державних фінансів Франції. URL: <http://www.finances.gouv.fr/>

79. Державна адміністрація податкового та фінансового контролю Угорщини URL: <http://www.aprh.hu/>

80. Міністерство фінансів Польщі URL: <http://www.mf.gov.pl/>

81. Федеральне Міністерство фінансів Німеччини. URL: http://www.Bundesfinanzministerium.de/DE/BMF__Startseite/node.html?__nnn=true

82. Податкова та митна адміністрація Нідерландів. URL: <http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/prive/index.html>

83. Державна адміністрація з питань оподаткування Китаю. URL: <http://www.chinatax.ru/>

84. Податкова та митна служба Ірландії. URL: <http://www.revenue.ie/en/index.html>

85. Міністерство фінансів Ізраїлю. URL: <http://www.mof.gov.il/Pages/default.aspx>

86. Податкова агенція Швеції. URL: <http://www.skatteverket.se/>

87. Податкова адміністрація Чорногорії. URL: <http://www.poreskauprava.gov.me/uprava>

88. Податкова адміністрація Чехії. URL: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/index.html>

89. Національне податкове агентство Японії. URL: http://www.nta.go.jp/foreign_language/index.htm

Міжнародні видання:

90. Parliament approves EU budgets for 2014 and 2015. URL: European Parliament. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/content/20141212IPR01102/html/Parliament-approves-EU-budgets-for-2014-and-2015>.

91. Taxation trends in the European Union. 2013 edition. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.html

92. Taxation trends in the European Union. 2014 edition. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/2014/report.pdf

93. Taxation trends in the European Union. Main results 2010. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.html

94. Taxes. URL: <http://www.globalpropertyguide.com/faq/guide-taxes>

95. VAT Rates applied in the Member States of the European Union. URL: http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/vat/how_vat_works/rates/index_en.html

96. Wilson J. D. Tax Competition: Bane or Boon? URL: / J.D. Wilson, D.V. Wildasin. – Режим доступу: <http://www.bus.umich.edu/otpr>